

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedele in praznikov.
Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kneževa
ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kneževa ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopisne sprejeme in oddaje in zaščitno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka:
v Jugoslaviji od 4-5 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4-5 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	...	120—	120—	180—
3	...	60—	60—	90—
1	...	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 30 p po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez posilne denarja se ne moremo ozirati.

Fašizem.

Ko je boljševizem v Rusiji zadobil trdna tla in je bil njega obstoj za gotovo dobo zagotovljen — so začeli boljševiki z intenzivno propagando v inozemstvu. Njih eksponenti so zastavljali vse svoje sile s pomočjo ruskega zlatega zaklada, da bi Evropo zrahljali, kapitalizem uničili in vpeljali komunistični sistem. Uspeh pa je bil vsepovsod negativen. Kapitalizem, v nevarnosti svojega obstoja, je napovedal brezobziren boj komunistični ideji in ni se bal v dosego svojega cilja nobenih žrtv. Kapital je zmagal. — Boljševizem, ki se brzo umika kapitalističnemu vplivu, izroča polagoma vsa važna glavna podjetja, vse vire bogastva v izkoriščanje kapitalizmu.

Italiji, kjer je bil komunizem v veliki moči, je pretel s te strani težak udarec.

Dan na dan se je pričakovalo, da nastopijo kritični časi, da se proglasi komune in da razobesi boljševizem svojo rdečo zastavo v Rimu. Ali protisunk s strani kapitalizma je ta prevaril prepričel in strl navidez mogočnega komunističnega zmaja. Da si je kapitalizem izvojeval tako sijajno zmago — ni zaslug bistroumnosti kapitalistov, pač pa nevednega italijanskega ljudstva, ki je šlo svojim stoletnim tlaščjem na limanice in jim pomagalo pomnožiti njih zaklade. Kapitalizem je posegel v boj z geslom: »Nacionalizem!«

To je bila mojsterska poteza, kakršne si pač boljši niso mogli izumiti. Ustanovila so se po mestih, trgih in vaseh fašistovska društva, katerih člani so bili večinoma mladoletni, mladoletni fantiči. Ta društva, gmotno dobro podprta, so se jela bliskovito širiti in število njih članov je dnevno narasčalo.

Ideja narodnosti je že od nekdaj za mladino zelo privlačna sila in ni čudo, ako so šli ti mladi fašisti z dušo in telom v boj za visoke ideale. Ker se jim je navzevalo, da izkuša komunizem uničiti vse sadove »zmagovite« vojne, da jim hoče požgati domove, razkropiti njih družine in jih oropati vere in jezika, so šli tem strastneje v boj in začeli uničevati z ognjem in mečem vse, kar je bilo komunističnega. Ko so se pridružili mladim fašistom elementi s temno preteklostjo in se je njih materializem zanesel tudi na ostale idealiste — je fašizem postal sredstvo nasilja na račun patriotizma.

Ko je prenehala komunistična nevarnost in je bil fašizem sam na koncu svojega življenja, je zavijtel kapi-

tal svoj bič na dedolžni slovenski narod v Primorju.

Da ne izostanejo za izvojevano zmago sadovi, da bo druhal nasičena in da ne utrpi kapitalizem s trajno podporo prevelike škode — se je fašizem dovolilo, da pri podiranju slovenskih kulturnih središč poljubno nastopa, pri požigu slovenskih domov pod zaščito italijanskega orožništva.

Navdušenje za fašizem je prikloplo vsled uspešne zunanje politike do vrhuna. Vrste fašistov so se strnile v močno falango in prepričanje, da so nezlomljiva sila, se je utrdilo.

Ko bodo vsi pridobitni viri fašistovske družbe v Italiji izčrpani, ko prenehajo okupacije in aneksije — pade fašizem kot trhla zgradba v večno pozabljenje.

Še izza prejšnjih časov obstoji še dandanes v Italiji kolonizem na višku svoje moči. Veleposestva, ki razpolagajo v rokah par mogotcev z ogromnimi skladišči življenjskih potrebščin, ki vežejo ves trgovski trg s svojimi kapitali, ki imajo večino delnic v vseh industrijskih podjetjih — vodijo notranjo in zunanjo politiko italijanske države.

Ta ogromna posestva obdelujejo in vzdržujejo ko'oni, to je brezpravna rasa, ki proti bori odškodnini vleče in gara od zore do mraka in polni nikdar polne žepke parasitov. Italijanski kapitalizem si je tudi tu zagotovil premoč s pomočjo fašistov in preprečil izvedbo agrarne reforme.

Da si zagotovi popolno nadvlado v vseh panogah gospodarstva — odkupuje od države polagoma rudnike, gozdove, železnice, pošto, brzojav in telefon, prevzema vodstvo carin in davkarjev. Z gorostasnim navijanjem davčnega vijaka se uničuje mala in srednja obrt — s težko davčno obremenitvijo na vse dežele pridelke se uničuje kmeti in ga spravlja radi grozne zadolžitve pri posojilnicah in bankah v odvisnost kapitala.

Italijanski kapitalizem dela z vso paro in z uspehom.

Dnevi se bližajo bliskovito hitro, ko bo velekapital neomajen vladar Italije in ubogo ljudstvo koloni.

Na čelu vsega tega prevrata, tega profinarodnega dela je postavil italijanski kapital svojega eksponenta — fašizem.

Telefonska in brzopletna oporočila
likvidacija rapalske pogodbe.

Posvetovalni odbor razpuščen. — Burna konferenca v zunanjem ministertvu.

— Beograd, 22. jan. (Izv.) Včeraj je bilo oficijelno konstatirano, da je rapalska pogodba spremenjena in da je Reka izbrisana iz vrst avtonomnih mest in tudi iz vrst samostojnih držav.

Člani paritetne komisije in posvetovalnega odbora, ki so sodelovali pri vseh poslih za izvršitev rapalske pogodbe in santmargheritskih konvencij, so včeraj prišli k zunanjemu ministru dr. Ninčiču, da bi se informirali o novem položaju in kakšen je sporazum z Italijo glede reškega vprašanja. Pri novem sporazumu noben član ni sodeloval. Pri zunanjem ministru so se javili predsednik posvetovalnega odbora dr. Matko Laginja, admiral Prica, prof. Sisić, univ. prof. dr. Stražnicki, župan občine Sušak Juraj Kučić, Gvidon Hreljanovič, dr. Belin in dr. Figatner. Najprej je gospode sprejel g. Ljuba Nešić, ki jim je v kratkih črtah pojasnil načela in temelje sporazuma z Italijo. Za tem im je obrazložil zunanji minister dr. Ninčič vse momente, ki so bili z ozirom na mednarodni položaj tako odločilni, da so nam diktirali sporazum z Italijo. Zunanji minister je kratko potem izjavil, da naj vzamejo člani posvetovalnega odbora in pa-

ritetne komisije na znanje, da so njih funkcije ugasnile in da je posvetovalni odbor razpuščen. Oba, dr. Ninčič in Ljuba Nešić, sta prepričevala navzoče, da je bil sporazum z Italijo sklenjen z ozirom na težke politične razmere.

— Beograd, 22. jan. (Izv.) Včeraj ob 11. dopoldne je bila v zunanjem ministertvu konferenca članov posvetovalnega odbora in paritetne komisije. Na tej konferenci se je izključno razpravljalo o našem sporazumu z Italijo v zvezi z rapalsko pogodbo in o ustanovitvi samostojne neodvisne reške države, kakor je to določevala rapalska pogodba. Po informacijah našega dopisnika je zanimivo konstatirano, da ni vladala na tej konferenci nikakva soglasnost med člani posvetovalnega odbora na eni strani in zunanjim ministrom dr. Ninčičem na drugi strani. Zanimivo je tudi konstatirano, da niso bili člani posvetovalnega odbora pozvani v Beograd na uradno praznovanje, kakor so nekateri listi prvotno javljali, marveč so prispeli v Beograd na svojo lastno inicijativo.

Vsi člani posvetovalnega odbora so zunanjemu ministru odkrito izjavili svo-

je nezadovoljstvo, ker je vlada brez njih sodelovanja izvedla neobičajno važne in komplicirane politične posle. Vladi ni vprašala za mnenje posvetovalnega odbora in članov tega odbora, katerim so bile določene gotove funkcije za rešitev reškega problema. Člani posvetovalnega odbora še vedno vstrajajo na stališču, da naši vladi ni bilo potreba spreminiti določb rapalske pogodbe kot take in da bi morali mi vstrajati na odločnem stališču striktno izvršitve rapalske pogodbe in braniti neodvisnost reške države.

Koncem konference, ki je trajala do 14. popoldne, je uporabil zunanji minister dr. Ninčič dosti časa, da je pojasnil članom posvetovalnega odbora razloge, ki so diktirali vladi, da je v interesu dr-

žave in naroda sklenila sporazum z Italijo. Odločno in s posebnim poudarkom je zunanji minister izjavil:

»Vlada sprejema na sebe vso odgovornost za vse, kar je storila. Z ozirom na spremembo rapalske pogodbe so prenehale funkcije posvetovalnega odbora in vlada ne potrebuje njegovih nasvetov.«

Člani posvetovalnega odbora so še ostali v Beogradu in bodo imeli danes posebno privatno posvetovanje.

Zanimivo je, da je Nj. Vel. kralj Aleksander I. včeraj v daljši avdijenci sprejel predsednika posvetovalnega odbora dr. Matko Laginja, ki je kralju pojasnil stališče in mišljenje o sklenjenem sporazumu z Italijo in o končni rešitvi reškega problema.

Padec Baldwinovega kabineta.

Rezultat glasanja. — Konservativci proti liberalcem.

London, 20. jan. (Izv.) Zanimanje za včerajšnje sejo poslanske zbornice je bilo zelo živahno. Vse tribune so bile napolnjene občinstva. Poslanci so bili zbrani skoraj polnoštevilno. Na dnevnem redu je bila debata o nezaupnici vladi, ki jo je stavila delavska stranka. Konservativci so v zadnjem trenutku vse poskusili, da bi preprečili nezaupnico. Prvi je govoril John Simons, ki je branil stališče liberalne stranke, izjavljajoč, da je treba podpirati predlog delavske stranke o nezaupnici vladi.

Ministrski predsednik Baldwin je branil delovanje svoje vlade, naglašajoč, da je ta vlada uredila vprašanje izplačila dolgov Ameriki, sklenila tangerski sporazum, dosegla mir s Turčijo in v Lausanni in je ohranila sporazum s Francijo. Vladi je vodila državno krmilo v zelo težkih časih. Naglašal je, da je vlada vodila vso skrb za rešitev brez-

poselnosti in da bo konservativna stranka nadalje vodila dobro premišljeno in kritično opozicijo, kar bo njena dolžnost. Zavrnil je, da je bodočnost Anglije v rokah konservativcev in da smatra liberalno stranko za propadlo. (Protesti od strani liberalcev.) Glasovanje je sledilo po polnoči.

— London, 21. jan. (Wolf) V spodnji zbornici je pri razpravi o nezaupnici, stavljeni od delavske stranke vladi, izjavil voditelj liberalne stranke sir John Simons, da je dolžnost zbornice odstraniti nezmožno Baldwinovo vlado in upa, da bo delavska stranka prevzela državne posle. Chamberlain je izjavil, da je liberalna stranka izdala državo.

— London, 21. jan. (Reuter) Pri glasanju v spodnji zbornici je bila vlada s 328 proti 256 glasovom porazena.

Parlamentarna situacija.

Optimizem opozicije. — Računi radikalne večine.

— Beograd, 22. jan. (Izv.) V ospredju parlamentarne opozicijskega bloka, za katerega se stvarno začno res polagoma zaključna pogajanja in postaja večali-manj gotovo dejstvo. O tem bloku so sedaj radikalni, čeprav še vedno smotro potek pogajanj med opozicijskimi skupinami z veliko skeptiko, že začeli računati in ga postavljajo v svoj parlamentarni kalkul. Tudi na snočni seji ministrskega sveta je bila zelo obširna in živahna debata o tem bloku.

Včeraj dopoldne je prispel v Beograd vodja muslimanov dr. Mehmed Spaho ter je v parlamentu takoj pričel sicer še neobvezna posvetovanja z načelniki posamičnih parlamentarnih klubov opozicije. Po-

svetovanja so se včeraj vršila s polno paro. Najprej je g. Ljuba Davidović imel sestanek z voditeljem zemljoradniške stranke Joco Jovanovićem. Na tem sestanku so se izmenjale načelne misli o taktiki in smernicah opozicijskega bloka. Kasneje so sledili razgovori z dr. Korošcem, ki je potem dr. Spaho podal glavne točke načela opozicijskega bloka.

V krogih opozicije vlada velik optimizem za ustanovitev bloka. Vsi zagotavljajo, da stoji pogajanja zelo dobro in da se ima blok osnovati na najširši podlagi. Vsemu dopisniku je včeraj dr. Spaho izjavil, da je sporazum za blok zelo ugoden. Muslimani v načelu sprejemajo sporazum in se danes na skupnem sestanku predložijo konkretni predlogi o opozicijskem bloku.

Danes ob 15. popoldne je določen skupen sestanek gg. Ljube Davidovića, dr. Korošca, Joca Jovanovića, dr. Spaha in

19

Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

»Ali ga lahko zvežete?« je vprašal poročnik. Odvetnik je priklimal. Poznal je to umetnost, ko je bil zaposlen še pri kriminalni oblasti. Vlomilec se je sedaj navidezno odpovedal vsaki nadi, da bi mogel pobegniti. Zato se je dal popolnoma radevoljno zvežati. Poročnik je dal odvetniku revolver, rekoč:

»Grem po pomoč. Med tem pazite nanj!«
Ko je poročnik odšel, je zapustila sobo tudi gospa Sonja. Šla je v svoj buduar, ni pa zaprla vrat. Zaveze v vratih so se zagnile in jo odtegnile pogledom ostalih.

Vlomilec ji je sledil z očmi, dokler jo je bilo videti. In ko je zginila v sosedno sobo, se je obrnil proti odvetniku in mu tiho dejal:

»Ali je dama s čudovito lepimi lasmi Vaša soproga?«

Odvetnik je grozeče dvignil roko z revolverjem.

»Čuvajte se.« je zaklical.

»Samo vprašal sem.« je pripomnil vlomilec.

»Nimam navade, da bi se razgovarjal z zločinci.« je černo odvrnil odvetnik, »navajam sem, da postopam z njimi povsem drugače. Moj posel je, da jih sodim in spravim v ječo.«

Vlomilec se je porogljivo smehljaj.

»Ali imate tudi v teh krajih zapore in ječe?« je pripomnil.

»O tem se boste takoj sami prepričali.«

Odvetnik je spoznal, da je zločinec razmišljal, kako bi utekel. Zato je sklenil vse storiti, da ga čimprej odpeljejo v Kopenhagen. Ta človek je bil prenevaren za preprosti vaški zapor.

Poličjski poročnik se je sedaj vrnil z obema vaškima stražnikoma. Vlomilec se je dal radevolje odpeljati. Odvetnik ima je zabičal, naj dobro pazita nanj. Nato sta odvetnik in poročnik ostala sama. Spogledala sta se. Odvetnik je še vedno stal ob mizi, držeč v roki revolver. Poročnik je za hip pogledal samokres. Neko čudno čustvo ga je pretreslo.

»Kaj sedaj?« je vprašal odvetnik.

Poličjski poročnik je skomignil z rameni.

»To je vendar zelo zanimiv doživljaj.« je dejal.

»Kakršnega človeka ne doživi vsak dan.«

»Prav pravite.« je pripomnil odvetnik, »ne spominjam se, da bi kdaj doživel tak večer s tako menjajočimi se občutki. Samo eno bi Vas rad vprašal. Kako je to, da ste prišli semkaj?«

»Nekaj važnega mi je prišlo na misel.« je odvrnil poročnik, hoteč se izogniti odgovoru.

»Treba je pogledati, ako je samokres nabit in ako je na njem puškarjeva znamka.«

Odvetnik je preiskal revolver ter ga obračal na vse strani, da bi izsledil tvrdkino znamko.

»Tvrdkine znamke ne morem najti.« je dejal, pač pa vidim, da je samokres nabasan. Revolver je precej velikega kalibra in krogla iz njega bi učinkovala absolutno smrtno.«

»Potem smeja samo o sreči govoriti, da se je stvar tako završila.« je tiho pripomnil poličjski poročnik.

»Istina, in zato sva midva z ženo vaša dolžnika. Pri tej priliki sem se zopet domislil nečesa.«

»Kaj pa?«

»Že preje sem vas vprašal: »Kako to, da ste prišli semkaj?« Priznati pač morate, da je bil to zelo čuden slučaj.«

»Prav lahko Vam to povem.« je odgovoril poročnik. »Zasledoval sem nekoga.«

»Tako, res? Koga ste zasledovali?«

»Vlomilca.«

Odvetnik je en hip razmišljal. Nato je stopil k vratom buduarja in pogledal vanj. Gospa Sonja je ležala na divanu. Ležala je, kakor da bi spala. Odvetnik je zopet zatvoril vrata in zadrnil zaveze. Poročnik je z velikim zanimanjem sledil tem zagonetnim pripravam. Gospod Gade je še vedno držal v rokah revolver. Z njegovega lica ni odsevala nobena posebna radovednost. Bil je izredno miren in hladnokrven, iz njegovih oči pa je bleščala obenem posebna spokojnost in žareča žrjavnica.

»Vračam se torej k svojemu prvotnemu vprašanju.« je dejal in nadaljeval razgovor. »Kaj hočete s tem povedati, da ste zasledovali vlomilca?«

»Vaše vprašanje je zelo čudno, navzlic temu pa Vam hočem odgovoriti. Menda veste, da sem imel nedavno tega čast, napraviti Vaši gospe progi neko malo uslugo. Ščutil sem jo pred dvema potepuhoma, ki sta sicer samo prosjačila, ki pa sta očitno imela veliko hušje naklepe.«

»Znano mi je to.«

»Torej! Enega izmed teh potepuhov sem danes zvečer videl, kako se je plazil na pozornost vzbujajoč način okrog Vaše hiše. In ko sem malo pred polnočjo tu mimo šetal, sem videl tudi drugega izmed obeh potepačev. Stal je ob vratih vrtni ograje in zrl preko. Zdelo se mi je, kakor da bi bil na straži. Šel sem hitro proti njemu, in ko me je opazil, je zbežal. Hotel sem ga zasledovati, pa sem opazil, da so bila vrata ob vrtni ograji odprta. To se mi je zdelo sumljivo. Vedel sem, da ste Vi gospod odvetnik, odšli v mesto. Ko sem si ogledal pečeno pot, sem opazil napol zabrisane sledi nog. Poznam takšne stopinje, gospod odvetnik. Saj sem tudi jaz proučeval navade in običaje zločincev. Sledil sem tem stopinjam, ki so vodile v hišo. Vse ostalo je Vam znano. To je vse, kar vem povedati. Sicer pa je Vam znano, da sem v poličjski službi, in ako ste morda na to pozabili, eva, tu je moj poličjski znak.«

— Strašna smrt v ognju. V petek okoli poldneva se je v beogradskem gledališču odigrala strašna tragedija. V centralni kuhinji gledališča je bil zaposlen 30letni Nikola Mačkić. Slednji je bil polnih deset let preje kurjač na neki ladji, vendar je bil odpuščen, ker je bil padavica. Kasneje je bil sprejet kot kurjač v gledališču. Tudi tu je dobil večkrat padavice napade. V petek dopoldne ga je zopet napadlo in dolgo je ležal na premogu. O tem je bil obveščen šef kuhinje, ki je Mačkića navzlic temu pustil dalje delati. Okoli poldneva pa je ekonom gledališča slišal iz kuhinje strahovit krik. Ko je prihitel v klet, je opazil vrata velike peči odprta in v kuhinji je bila polna smradu po sežiganem mesu in tkanini. Na ekonomov krik je prihitelo še nekoliko ljudi. Nudilo se jim je grgzen prizor. Mačkić je ležal na ognju in se dobesedno pekel. Nesrečnega so potegnili iz peči. Prepeljan je bil takoj v bolnico, kjer je po dveh urah strahovitih mukah izdihnil.

— Afera kapetana Carliera. Zasiškanje francoskega kapetana Carliera, ki je osumljen umora Svicarja Iselića, je bilo te dni končano in Carlier oddan sodišču. Dosedaj se ni ugotovilo, dali je bil umor izvršen iz političnih motivov ter se v tem oziru še pričakuje odgovora Svicarske vlade. Carlier je obtožen dveh zločinov: zastrupljenja in poskušene uboja. Njegova krivda je dokazana po pričah in kemični analizi.

— »Rdeče pismo«, drugi del senzacijskega filma »Bestija v ženi«, predvajan v »Kino Tivoli«, je še zanimivejši kot prvi. Sabina seznani Maksima s hčerko ameriškega »Kralja biserov«, sama skupaj zakon, a po povratku poročencev z ženitovnjakom potovanja izprevidi na žalost, da je izgubila svojega ljubimca, ker on svojo soprogo zares ljubi. Skušna mu je otrovati, a on jo reši s protistrupom. Kljub Sabininemu groznemu početju ima gledalec vendarle sočutje z njo, ker dela vse iz brezznejnega ljubezni. Lepe pokrajinske slike, igra glavnih predstavljancev te tagedije očarljiva, toaletne sijajne. V četrtak zadnji del: »Smrtonosna ljubav«.

Ljubezen plesalke Lole.
Newyork s svojimi nebotičniki, prometnim Wall Streetom, razkošnim Broadwayem itd., je pozorišče pikantne dogodbe, ki se imenuje »Ljubezen plesalke Lole«, ali bolje »Kako se moški ujam v mrežo«. Film, ki je izredno duhovit, ima poleg že omenjenih pikantnosti za snov krasno socijalno dramo, v kateri se na eni strani prikazuje največje razkošje, bogastvo in nemoralno, na drugi pa revščino in obup. Nad vsem tem pa dominira kristalno čista osebnost dr. Jenningsa. Kdor hoče res izvrsten užitek, naj si film ogleda. Samo do sredo v kinu »Matica«.

Turistika in sport.

— Občni zbor SK. Hermes. V nedeljo dopoldne se je vršil v Siski v prostorih Štepecve gostilne občni zbor SK. Hermes, ki je bil zelo dobro obiskani. Zborovanje je otvoril predsednik g. Kepec, ki je pozdravil vse navzoče, kakor tudi zastopnike prijateljskih klubov. Zastopniki so bili LNP, po inž. Hrovatinu, SK. Primorje po g. Kureatu in SK. Ilirija po g. Širciju. Skupščina je potekala popolnoma mirno. Iz poročil načelnikov posamičnih sekcij je razvidno, da je klub v preteklem letu lepo napredoval ter si je zlasti v nogometu priboril častno mesto. Pri volitvah je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik A. Kepec, podpredsednik Zuhalek, tajnik Favaj, blagajnik Vizjak in odbor: Lukežič, Pleš J., Sterle, Gruden, Jesih, Bergant.

Najnovejša poročila.

RESOLUCIJA OPOZICIJE O SPORAZUMU Z ITALIJO.

— Beograd, 22. jan. (Izv. Ob 12.30) Danes dopoldne so se sestali načelniki opozicijskih parlamentarnih klubov ter izmenjali misli o skupnem nastopu v vprašanju sporazuma z Italijo in rešitve reškega problema. Doseženo je soglasje, da opozicija kompaktno nastopi proti temu sporazumu in proti izgubi Reke. Soglasno je bila baš v sedanjem momentu sestavljena resolucija, ki se je že danes izročila predsedniku narodne skupščine g. Ljubi Jovanoviću, ki se ima na jutrišnji plenarni seji skupščine prečitati.

Resolucija opozicije veli: O priliki sporazuma z Italijo narodna skupščina pozivlja kraljevsko vladu, da takoj da točna pojasnila o vsem, kar je storila dosedaj v cilju sklenitve sporazuma.

Narodna skupščina pozivlja kraljevsko vladu, da v imenu države sklene z Italijo samo tak sporazum, ki popolnoma jamči in spoštuje vse pravice in interese naše države, priznane po mednarodni pogodbi.

V formalnem oziru predlagamo po členu 68. poslovnika narodne skupščine, da se ta naš predlog ne odkaže posebnemu odboru, temveč takoj v narodni skupščini razpravlja.

To resolucijo sta danes izročila g. Ljuba Davidović in g. dr. A. Korošec predsedniku skupščine g. Ljubi Jovanoviću. Za jutri je pričakovati, da se na plenarni seji skupščine razvije ostra diskusija o sporazumu in zvezi z Italijo.

PARLAMENT.

— Beograd, 22. januarja. (Izv.) Danes dopoldne pred skorajšnjim sestankom narodne skupščine je postalo v kuloarjih in klubih zelo živahno. Glavna diskusija je osredotočena na prijateljsko zvezo z Italijo. Danes dopoldne so se člani vlade s poslanci v radikalnem klubu razgovarjali o predmetih, ki se imajo razpravljati na popoldanski plenarni klubovi seji. Med opozicijo se nadaljujejo razgovori o sestavi kompaktne bloka.

PODATKI O SPORAZUMU Z ITALIJO.

— Beograd, 22. januarja. (Izv.) Iz Rima in iz Milana prihajajoče vesti podajajo nekatere točne podatke o temeljnih sporazuma z Italijo. Posebno točne so informacije milanskega dopisnika londonskih »Timesov«, ki omenja, da se podpisuje tri konvencije: 1. Sporazum o Reki; 2. politični sporazum med Jugoslavijo in Italijo in 3. trgovinska pogodba. Po informacijah »Timesov« dopisnika je gotovo dejstvo, da pripadeta Jugoslaviji Baroš in Delta z Bankinom tja do Lazarusa. Železniška postaja bo pod internacionalnim režimom Jugoslavije in Italije. Najvažnejše je vprašanje reških podobčin. Vsi hrvatski elementi v podobčinah

nad Kozaro z Drenovom pripadeje Jugoslaviji. Mesto Kastva dobi direktno cestno zvezo s Sušakom. Zanimiv je tudi položaj jugoslovenskega prebivalstva v mestu Reki. Po zadnjem, od jugoslovenskemu elementu neprijazno razpoloženega režima izvedenem ljudskem štetju je na Reki okoli 20.000 Jugoslovenov, po večini Hrvatov. Za te so izgovorjene gotove garancije, enako kakor za italijanski element v Dalmaciji. Hrvat na Reki so zajamčene gotove pravice na kulturnem in šolskem polju. V tem oziru se ima izvesti popolna reciprociteta.

Politični sporazum temelji na principu neavtrinitet. Zveza ima garantirati nedotakljivost in izvršitev mirovnih pogodb, sklenjenih v Saint Germainu, Trianonu in Neuillyju. Na teh načelih je izdelana zvezna pogodba.

Trgovinska pogodba še ni definitivno sestavljena.

Dalje javljajo, da je med obema vladama dosežen sporazum glede zaščite reških meščanov, ki so bili pristaši Zanelle, so se borili za svobodno reško državo in so morali pobegeti v Jugoslavijo. Italijanska vlada se obvezuje, da ne bo nikogar radi tega preganjala in jim dovoljuje svoboden povratek na Reko.

Gosnadarstvo.

— Z Hmelj. XXXIX. poročilo Hmeljskega društva o hmeljski kupčiji v obč. Zatec, CSR 18. jan. 1924. Ves teden je trajala živahna kupčija; dnevno se je prodajalo 50—200 stotov, začetkom pa 4000—4100, pozneje pa po 4100—4200 EK za 50 kg. Zaloza hmelja se je toliko skrčila, da se cene ne bodo v žale tudi pri mirnejšem razpoloženju. Živahno je bilo tudi povpraševanje po starem hmelju, kateri se je plačeval po 3300 (+922) in 2600 (1921) EK za 50 kg. Iz Londona je prišlo za hmeljarje veselo poročilo, vsled katerega se bo de približno v treh tednih dovolil omejen uvoz tujega hmelja v Anglijo. Savez hmelj. društev.

— g. Novosadska blagovna borza 21. januarja. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica: baška 79/80 kg. 2%, 1 vag. 345; baška 79/80 kg. Zenta 10 vag. 335—343; jecmen: baški 67/68 kg. 3 vag. 300; baški 65 kg. 1 vag. 275; 67/68 kg. 100 % baški 10 vag. 295; oves: baški, 3 vag. 237.50—240; baški Zenta, 1 vag. 240; koruza: baška, 11 vag. 252.50—257.50; baška dupl. kasa, 1 vag. 260; za januar-april, 100 % kasa, 4 vag. 253; za april dupl. kasa, 5 vag. 270; za mare-april, dupl. kasa, 10 vag. 257.50—265; za april-maj, dupl. kasa, 4 vag. 265; februar-mare, 4 vag. 262.50, ladja Tisa, dupl. kasa, 30 vag. 267.50; banatska, ladja Degaj, 30 vag. 267.50, moka »04«, 2 vag. 530, št. »06«, 2 vag. 325, št. »7«, 1 vag. 265, št. »04«, 3 vag. 220; banatska »08«, 2 vag. 520, otrobi baški, 1 vagon, 157.50. Tendence živahnejše.

Pozvedbe.

— Našel se je prstan. Dobi se pri Alojziju Lubiču, Ljubljana VII, Celovška cesta 22/II.

— Izgubil se je dne 19. t. m. srednjevelik istrski brak bele barve z rjavimi lisami. Na ovratniku je imel znamko občine Begunje pri Cerknici. Najditelj naj ga proti dobri nagradi odda: Cesta na Rožnik, št. 13.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 22. januarja. Sprejeto ob 13.

Ob še vedno slabem prometu je bila začetkom borze tendenca slaba. Proti koncu pa so postali vsi tečaji čvrstejši. Napram večeršnjemu zaključku so bila danes izplačila Italije, London in Pariz nekoliko slabša, medtem ko je bil Newyork čvrstejši.

V efektnih vlada še nadalje mrtvilo: nekaj več zanimanja je bilo za primorske papirje, kateri so tudi nekoliko poskočili (Litorale D 90.—, Eta D 110). Čvrstejše pridejo danes tudi Eksploatacijske delnice.

Ob zaključku notirajo:

Devize: Curh 15.12—15.225, Pariz 386.5—391.5, London 367.75—370.75, Dunaj 0.1220—0.124, Praga 2.53—2.56, Trst 378.25—381.25, Newyork 87.25—88.25, Budimpešta 0.305—0.335.

Valute: dolar 86.5, lira 377.

Efekti: 7% invest. drž. posojilo leta 1921 65.—, Ljublj. kreditna banka 210—212, Prva hrv. šted. Zagreb 997—1000, Slav banka Zagreb 107.—, Hrv.-slav. zem. hip. banka Zagreb 92.50—93.—, Hrv. eks. banka 164.50—166, Jugoslav. banka Zagreb 154—156, Trbov. premog. društvo 875—890, Eksploatacija 140—145, Nar. šum. ind. 140, Sla-

vonija 236, Guttman 1830—1840, Sečerana 1750, Vevče 180.

INOZEMSKA BORZE.

— Curh, 22. jan. (Izv.) Današnja prodorba: Beograd 6.65, Amsterdam 215.—, Newyork 5.80, London 24.42, Pariz 25.80, Milan 25.15, Praga 15.80, Bukarešta 2.85, Sofija 4.125, Dunaj 0.008125.

— Trst, 22. jan. Beograd 26.425—26.475, Dunaj 0.0322—0.024, Praga 66.85—67.10, Pariz 102.50—102.75, London 97.20—97.35, Newyork 33.05—23.15, Curh 397—398.50.

Društvene vesti.

— Tatjanin dan. Zveza ruskih akademikov priredi na dan Sv. Tatjane, 25. januarja v obeh dvorinah Narodnega doma velik zabavni večer s koncertom, kabaretom in plesom. Pri koncertnem sporedu, ki se začne točno ob 20. v gornji dvorani, sodelujejo ge.: Borova, Lewandovska, Rewiczewa, gg.: Betetto, Cvijić, Kovač, Popov, Putjata, Sowilski, Zathay in Zupan. Kabaret se začne ob 22. v Sok. dvorani ter ima na sporedu mnogobrojne, jako zanimive točke, ki jih bodo izvajali igralci in igralki opere, drame in baleta pod vodstvom gg. Šesta in Trobiža.

Darujte za sokolski Tabor!

Zahvala.

Za mnogostransko izraženo nam sošale pomoči smrti in pogrebu naše nepozabne sestre, tete in svakinje, gospodične

Franice Mikuž

za poklonjeno krasno cvetje ter za mnogoštevilno častice spremstva na nje zadnji poti se vsem prav priščno zahvaljujem.

V Ljubljani, 22. januarja 1924.

Žalujejo rodbine Mikuž-Koch-Kostanjevo.

=Kože divjačine=

Hsic, kun, dihurjev, vlder, za'cev ltd.
KUPUJEM NEPOSREDNO ZA AMERIKO. PLACAM PO NAJVIŠJIM DNEVNIM CENAM!

Od 1. januarja zbirališče v vseh večjih mestih JUGOSLAVIJE, ITALIJE in BOLGARSKE in sicer: Zagreb: M. Klobučki, Mesnička ul. br. 1; Sarajevo: Jokić i Ročić; Bos. Novi: Ibrahim Memić; Beograd: Josip Fischer (Hotel Petrograd); Tuzla: Braća Antić; Skoplje: Jeruham Karlo sinovi; Lovnac: Mate Kovačević; Banjaluka: Mile Janković; Kotor: Borislav Maksimović i dr.; Osijek: Herman Lederer; Sušak: Mato Šupić; Nikšić: Lazar Madić; Bjelovar: Weber i drug; nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiću, Sofiji in Trstu.

MAVRO FISCHER, SISAK

Telefon št. 86, 30 in 61.

Po ceni naprodaj

lesena barjera in visoka zidna stena z vratni in okencem, katere se lahko poljubno montira in je uporabna za predelitev pisarne, trgovine itd. — Naslov pri upravi Slov. Naroda.

Vabilo

redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Litiji

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se bo vrši

3. februarja 1924 ob 14. popoldne v prostorih posojilnice v Litiji.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1923.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določenem času, se vrši po ure kasneje drugi občni zbor na istem mestu in s istim dnevnim redom, ki bo sklepal veljavno neglede na število deležev.

Načelnstvo.

LOJZKA DONADINI

rodj. Povše

IVO DONADINI

načelnik

poročena

Vrhum

Zagreb

20. januarja 1924

DAMA se najhitreje moderno in okusno počne z uporabo

lasnega obročka

13555

Vedno velika izbira vpletk (kit). Priporočam se za vse lasne dela, kakor tudi za barvanje sivih las z »L. Oreal Hené«, tudi v modnih barvah.

M. PODKRAJSEK, frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32

Za odjavo uprave naj se prišli 1 dan. Plačilo se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanj pa Din 5.—

Službe

Kontoristinja

z daljšo prakso, dobra stenografinja, želi prenesti mesto v Ljubljani. — Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. — Ponudbe pod »Vestna/504« na upr. »Slov. Naroda«.

Prvovrsten žagar

za polnojarjenik ali vencijsko isče takojšnjo mesto; najraje bi prevzel dobro idčo vodno žago. — Ponudbe pod »Gaterist/596« na upravo »Slov. Naroda«.

Za laboranta

se išče možki v starosti od 18 let naprej, ki je dovršil vsaj 2 razreda srednje šole in ki bi imel veselje do učenja. Ponudbe je poslati pod »Kemični laboratorij/581« na upravo »Slov. Naroda«.

Išče se

za gospodarstvo sposobnega hlevnika nadzorika (Stallmeister), ki je bil v taki službi, s stanovanjem in hrano v hiši Lahko je tudi oženjen, a brez otrok. — Za to službo sposobni in večini naj pošljejo svoje ponudbe z zahtevno plačo ter opisom »svojega prejšnjega službovanja« pod »Naslov 1. februarja/572« na upravo »Slov. Naroda«.

Dobra kuharica

se išče za večjo rodbino in sobarica, event. dekle za hišna dela. — Ponudbe pod »Rodbina/571« na upravo »Slov. Naroda«.

Hlapca,

oženjenega, treznega, ki zna samostojno delati kmetijo in je vajan gozdariti, iščem za takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 583

Praktikant.

Sprejme se praktikant za pisarniške dela in potovanja. Istotam se prodaja pisalni stroj. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 589

Prodaj

Dve stružnici napredaj. Cena 5000 in 6000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 585

Cilinder,

modern, 56 cm kroga, enkrat pri poroki rabljen, prodam. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 413

Ročno delo:

prave gosjenjske moške bele volnene jopice in ženski volneni »jopice« kvačkani črni ženski volneni pletilci — napredaj. Vzorci zastoj. — Polje, Mala vas 40, p. Jelica pri Ljubljani. 567

Ovčje volne

je približno 1000 kg po nizki ceni naprodaj. — Istotam 40 m vodovodne Polje, Mala vas 40, pošta Jelica pri Ljubljani. 566

Pralni stroj,

centrifugo, stroj za likanje ovratnikov, vse kar naj more — takoj prodam. — Ponudbe na: G. Fichler, Ptuj, poštni predal 7. 568

Naprodaj:

45 m tramov v dolžini 4—10 m in 20 m desk; les je izvrsten in suh. — Cene po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 561

Ugodno se prodaja

dobro vpeljana trdka s pisarniškim prostorom ter oremem v sredini mesta. Pismono ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Lep prostor/586«.

Stanovanja

2 meblirani sobi v mestu se oddaje v najem proti posojilu 12.000 dinarjev. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 533

Stanovanje,

obstoječe iz sobe in kuhinje, išče samostojna gospodinja (uradnica). — Ponudbe pod »Soba in kuhinja/512« na upravo »Slov. Naroda«.

Kupim

»Wanderer«-avto

tridesetletni, le najnovejšega tipa, kupi Avtozavod Rosa, Poljanska c. 69. 588

Nezremljivine

Prodaj dvo-nadstropno hišo z dvoriščem in vrtom v ljublj. okolici, skoraj novo, pripravno za trgovino ali gostilno, za ceno 195 tisoč Din. — Več pismeno. — Ponudbe pod »Prosto stanovanje/594« na upravo »Slov. Naroda«.

Posojila

Večletni obrtnik išče nekaj posojila zaradi razširjenja svojih obrti. — Ugodne ponudbe se prosijo pod »St. 1000 587« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Posojilo.

Na dobro domačo hrano v bližini glavnega kolodvora se sprejme več posojil. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 595

POZOR! PEKARJII

Diamant

tvornice Hauser in Schotka, Dunaj, Stadlau, pekarski sladni ekstrakt, je najboljši pekarski sredstvo ter prekaša vse ostale dosedanje nadomestke. — Cuvajte se slasnih potvorb, naj bo pravek ali tekočina! Zahvaljuje samo originalni »Diamant«! — Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Strassmayerjeva ulica br. 10 Zagreb. 12 961

Narodna tiskarna